

Krachtvoerprijs bepaalt economische duurzaamheid biologisch bedrijf

Klaas Jan van Calker

Melkveehouders kunnen economische motieven hebben om over te stappen op de biologische bedrijfsvoering. Ook vanuit meer ideologische motieven kan worden overgestapt. Overstap naar een biologische bedrijfsvoering leidt echter niet tot een verbetering van de winstgevendheid van het bedrijf. Het biologische bedrijf scoort wel duidelijk beter op imago en milieu.

Bij het overstappen naar een biologische bedrijfsvoering is uitgegaan van een melkquotum van 700.000 kg en een intensiteit van 8000 kg per hectare. Bovendien wordt, naast de hogere eisen die de biologische bedrijfsvoering met zich meebrengt (o.a. geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen), ca. 1550 kg 100 % biologisch krachtvoer gevoerd. Tot augustus 2005 is het toegestaan dat een gedeelte van het krachtvoer uit gangbare grondstoffen bestaat (40 %). Hierna mag krachtvoer alleen nog uit 100% biologische grondstoffen bestaan. Aangenomen is dat standaard biologisch krachtvoer nu € 22,- per 100 kg kost (40 % gangbare grondstoffen), en dat 100 % biologisch krachtvoer € 30,- per 100 kg kost.

Overstap in 2005 niet rendabel

Ter illustratie zijn in Tabel 1 de effecten op de verschillende duurzaamheidsindicatoren weergegeven. Ook het effect van een lagere prijs voor het krachtvoer is in Tabel 1 weergegeven. Hierin komt duidelijk naar voren dat een biologische bedrijfsvoering een positief effect heeft op de extern sociale en ecologische duurzaamheid. De intern sociale duurzaamheid blijft voor het biologische bedrijf gelijk omdat de extra arbeid bestaat uit betaalde arbeid. De verhoogde melkprijs leidt niet tot een verbetering van de economische duurzaamheid omdat de krachtvoerkosten flink zijn gestegen.

Overstap nu wel rendabel

Wanneer een melkveehouder de overgangperiode achter de rug heeft en nu biologische melk mag leveren, dan zou het wél rendabel zijn geweest. Door de lagere eisen die nu aan het krachtvoer worden gesteld (40 % gangbare grondstoffen) is de economische duurzaamheid voor biologische bedrijven op dit moment beter dan de economische duurzaamheid van het gangbare bedrijf.

Wanneer perspectiefvol?

De hogere prijs voor het krachtvoer verlaagt de economische duurzaamheid van biologische melkveebedrijven. Om de economische duurzaamheid te verbeteren zal de biologische melkveehouder zijn gewasproductie moeten verhogen (door bijvoorbeeld toepassing compost) zodat ruimte overblijft om krachtvoer op het eigen bedrijf te verbouwen. Het biologische scenario wordt voor melkveehouders aantrekkelijker als de economie weer gaat aantrekken en de afzetmogelijkheden worden vergroot.

Tabel 1 Effect van een biologische bedrijfsvoering en uitbreiding met een varkenstak op duurzaamheidsindicatoren (afwijking t.o.v. Basis)

	Basis	Biologisch	Invloedrijke factoren
			Prijs krachtvoer ³
Aantal koeien	100	+1	+1
Oppervlakte (ha)	87.5	+0	+0
Mestafvoer (m ³)	-1016	+1016	+1016
Quotum (kg/ha)	8.000	+0	+0
Liquiditeitsontwikkeling ¹ (€)	-17.700	-3.400	+12.000
Kritieke melkprijs ¹ (€/100 kg melk)	36,9	+0,5	-1,8
Arbeidsbehoefte (uren)	6300	+9%	+9%
Economische dzh² (%)	97	-1	+5
intern sociale dzh² (%)	72	+0	+0
indicatie imagoscore (%)	121	+17	+17
Ecologische dzh² (%)	113	+3	+3

Interessant als: Markt weer aantrekt, zelf krachtvoer verbouwen

- 1) Basisfinanciering is € 1,- per kg melk, met 10 % aflossing en 5 % rente
- 2) Duurzaamheid
- 3) € 22,- per 100 kg krachtvoer

Overstappen naar een biologische bedrijfsvoering is op dit moment voor zeer weinig bedrijven een optie. De afzet van biologische zuivel loopt erg moeizaam en de overgangseisen worden steeds strenger. Daarnaast eist een goede biologische bedrijfsvoering meer van de ondernemer dan een gangbare bedrijfsvoering, omdat er minder mogelijkheden voor bijsturing zijn.

Zelf zuivelen alleen optie voor grotere bedrijven.

Je moet echter wel beseffen dat je bij zelf zuivelen aanzienlijk grotere risico's loopt met betrekking tot de afzet van je producten.

Zelf zuivelen is alleen een optie voor de grotere bedrijven, omdat de verwerking tot zuivel gekenmerkt wordt door grote schaalvoordelen.

Henry Voogd,
bedrijfskundig adviseur
Alfa Accountants en Adviseurs

ACCOUNTSADVIES